

Hallituksen esitys Eduskunnalle Kansainvälisen työkonferenssin 52. istuntokaudellaan vuonna 1968 hyväksymästä vuokratilajelijöiden, osuuspalkkaisten ja näihin verrattavien maataloustyöntekijöihin ryhmien elin- ja työehtojen parantamista koskevasta suosituksesta.

Kansainvälinen työjärjestö (ILO) piti vuonna 1968 säännönmukaisen yleiskokouksensa, 52. kansainvälisen työkonferenssin, jossa hyväksyttiin vuokratilajelijöiden, osuuspalkkaisten ja näihin verrattavien maataloustyöntekijöihin ryhmien elin- ja työehtojen parantamista koskeva suositus n:o 132.

Kansainvälisen työjärjestön perussäännön 19 artiklan 6 b kohdan mukaan on suositukset saatettava eduskunnan käsiteltäväksi niiden johdosta mahdollisesti katsottaviin toimenpiteisiin ryhtymiseksi.

Suosituksen johdannossa todetaan, että siinä tarkoitettujen työntekijöihin elin- ja työehtojen parantamista koskevat ehdotukset ovat vain osa maaudistuksen kokonaisratkaisusta, joka asia laajakantoisuutensa vuoksi vaatii yhteistyötä Yhdistyneiden Kansakuntien ja sen erityisjärjestöjen kesken.

Suomen osalta voidaan todeta, että maaudistus meillä toteutettiin jo vuonna 1918, jolloin lokakuun 15 päivänä annettiin laki vuokra-alueiden lunastamisesta (135/1918). Uudistuksen jatkuvuus turvattiin marraskuun 6 päivänä 1936 annetulla asutuslailla (332/1936) ja sittemmin elokuun 16 päivänä 1958 annetulla maankäyttölailla (353/1958), jolla kumottiin edellinen laki.

Suositusta sovelletaan kaikkiin maataloustyöntekijöihin, jotka maksavat viljelemästään maasta kiinteän vuokran rahassa, luonnossa tai työllä. Suositus koskee sekä niitä työntekijöitä, jotka maksavat vuokransa luonnossa sovittuna osana tuotosta että niitä, jotka saavat palkan osuutena tuotosta, silloin kun he viljelevät maata itse tai perheensä avustuksella tai kun he määrättyissä rajoissa käyttävät ulkopuolista apua.

Suosituksen tarkoittamista ryhmistä esiintyy Suomessa ainoastaan vuokratilajelijöitä. Viljelymaan vuokrauskin on maassamme melko vä-

häistä. Vuonna 1959 toimitetun yleisen maatalouslaskennan mukaan vain noin 3 % maan peltoalasta oli vuokrattuna.

Suosituksen päätarkoituksena on antaa hallitukselle ohjeet niistä menetelmistä, joita tulisi käyttää, jotta edistettäisiin kyseessä olevien ryhmien hyvinvointia ja varmistettaisiin heille pysyväinen ja turvallinen työ ja toimeentulo. Ryhtymällä suosituksessa ehdotettuihin toimenpiteisiin luotaisiin suurempaa tasavertaisuutta maanomistajien ja työntekijöiden välille.

Maanvuokrasuhteiden lainsäädännöllinen järjestely saatiin jo aikaan maassamme mm. kesäkuun 19 päivänä 1902 annetulla lailla maanvuokrasta maalla (19/1902) ja maaliskuun 12 päivänä 1909 annetulla asetuksella torpan, lampuotitilan ja mäkitupa-alueen vuokrauksesta (12/1909), mikä lainsäädäntö sittemmin kumottiin huhtikuun 29 päivänä 1966 annetulla, nyt voimassa olevalla maanvuokralailla (258/1966). Maanvuokralaki sääntelee perusteellisesti vuokranantajan ja vuokralaisen väliset suhteet. Vuokralaisia ei maassamme pidetä työntekijöinä vaan itsenäisinä yrittäjinä, jotka viljelevät maata vuokranantajan kanssa tekemänsä vuokrasopimuksen perusteella. Vuokralaisilla on sama sosiaalinen ja taloudellinen asema kuin maata omistavilla maanviljelijöillä mikäli tuoton määrän ja tuotonsuuntauksen edellytykset ovat samanlaiset.

Suosituksessa määritellään asiakirjan täytäntöönpanotavat ja tässä yhteydessä sanotaan, että mikäli kansallinen lainsäädäntö ei vastaa suosituksen tavoitteita, olisi sitä muutettava. Olisi muun muassa ryhdyttävä toimenpiteisiin ja otettava käytäntöön maan olosuhteisiin soveltuvia menettelytapoja viljelmien vuokrien pitämiseksi sellaisina, että molemmat osapuolet saavat riittävän ja oikeudenmukaisen tulon. Lisäksi pitäisi varmistaa maankäyttäjille mahdollisuus ihmisarvon mukaisen elintason ylläpitämi-

seen sekä mahdollisuudet viljelysmenetelmien parantamiseen. Vuokranmaksua pitäisi voida lykätä tai vuokraa alentaa, mikäli viljelmää on kohdannut kato tai luonnononnettomuus. Täytäntöönpanotapoja koskevan osan muut säännökset käsittelevät mm. turvatoimenpiteiden järjestelyä sen estämiseksi, etteivät työntekijäryhmät joudu maanomistajien vaatimuksesta suorittamaan näille henkilökohtaisia palveluksia maksua vastaan tai ilmaiseksi, nopeiden riitojenselvittämismenetelmien aikaansaamista sekä lisäksi vuokrasopimuksen muotoa koskevia säännöksiä. Sopimus olisi mieluummin tehtävä kirjallisesti tai määrätyn mallisopimuksen mukaan ja siihen tulisi sisältyä määrätty vuokraehdot, mikäli tästä ei ole riittäviä määräyksiä kansallisessa lainsäädännössä.

Täydentäviä toimenpiteitä koskevassa suosituksen osassa esitetään mm., että kysymyk-

sessä olevien ryhmien hyväksi ryhdyttäisiin toimenpiteisiin osuustoiminnallisten yritysten perustamiseksi, riittävien halpakorkoisten luottojen myöntämiseksi ja ammattikoulutuksen järjestämiseksi. Lisäksi esitetään, että viranomaisen tulisi kiinnittää erityistä huomiota maaseudun työllisyyden edistämistä tarkoittaviin näkökohtiin sekä huolehtia siitä, että nämä työntekijäryhmät kuuluvat sosiaaliturvajärjestelmään.

Suosituksella ei, niin kuin edellä esitetystä käy ilmi, ole käytännöllistä merkitystä Suomen kannalta, ja vuokraviljelijöiden osalta on Suomessa voimassa olevan lainsäädännön katsottava vastaavan suosituksen periaatteita. Hallitus katsoo edellä olevan perusteella ja kuultuaan edustavia työnantaja- ja työntekijäjärjestöjä, ettei suositus antaisi aihetta Eduskunnan taholta toimenpiteisiin.

Helsingissä 11 päivänä joulukuuta 1970.

Tasavallan Presidentti

URHO KEKKONEN

Sosiaali- ja terveysministeri A-L. Tiekso

(Suomennos)

Liite A

Suositus (N:o 132), joka koskee vuokratilajien, osuuspalkkaisten ja näihin verrattavien maataloustyöntekijöiden ryhmien elin- ja työehtojen parantamista

Recommendation (No. 132) concerning the Improvement of Conditions of Life and Work of Tenants, Share-croppers and Similar Categories of Agricultural Workers

Kansainvälisen työjärjestön yleinen konferenssi,

The General Conference of the International Labour Organisation,

aloitettuaan Kansainvälisen työtoimiston hallintoneuvoston kokoonkutsutuna Genevessä 5 päivänä kesäkuuta 1968 52. istuntokautensa ja

Having been convened at Geneva by the Governing body of the International Labour Office, and having met in its Fifty-second Session on 5 June 1968, and

päätettyään hyväksyä eräitä ehdotuksia, jotka koskevat vuokratilajien, osuuspalkkaisten ja näihin verrattavien maataloustyöntekijöiden ryhmien elin- ja työehtojen parantamista, mikä kysymys on neljäntenä kohtana istuntokauden päiväjärjestyksessä, ja

Having decided upon the adoption of certain proposals with regard to improvement of conditions of life and work of tenants, share-croppers and similar categories of agricultural workers, which is the fourth item on the agenda of the session, and

päätettyään, että nämä ehdotukset laaditaan suosituksen muotoon, ja

Having determined that these proposals shall take the form of a Recommendation, and

ottaen huomioon, että nämä ehdotukset muodostavat vain yhden puolen maareformikysymyksestä ja että ne on asetettava laajempaan yhteyteen, ja

Considering that these proposals constitute only one aspect of the problem of agrarian reform, and must be placed in that wider framework, and

todeten, että Yhdistyneiden Kansakuntien Talous- ja sosiaalineuvoston päätöslauselmissa kehoitetaan Yhdistyneitä Kansakuntia ja sen erityisjärjestöjä, erikoisesti Kansainvälistä työjärjestöä ja Yhdistyneiden Kansakuntien Elin- ja maatalousjärjestöä, kiinnittämään suurempaa huomiota maareformin kaikkiin näkökohtiin, ja

Noting that the United Nations and the specialised agencies, in particular the International Labour Organisation and the Food and Agriculture Organisation of the United Nations, have been called upon in resolutions of the Economic and Social Council of the United Nations to devote greater attention to all aspects of land reform, and

todeten lisäksi, että maareformin sangen erilaisiin näkökohtiin kohdistuvien toimenpiteiden onnistumisen kannalta on tärkeää, että ylläpidetään läheistä yhteistyötä kunkin järjestön erikoisalan osalta Yhdistyneiden Kansakuntien ja erityisjärjestöjen, erikoisesti Yhdistyneiden Kansakuntien Elin- ja maatalousjärjestön kanssa, jonka viimeksi mainitun järjestön tärkeän osuuden maareformissa Yhdistyneiden Kansakuntien Talous- ja sosiaalineuvosto on tunnustanut, ja

Noting further that, for the success of action relating to the very varied aspects of agrarian reform, it is essential that close co-operation be maintained in their respective fields between the United Nations and the specialised agencies, and especially the Food and Agriculture Organisation of the United Nations, whose major role regarding land reform has been recognised by the Economic and Social Council of the United Nations, and

todeten, että seuraavat normit on näin ollen laadittu yhteistyössä Yhdistyneiden Kansakun-

Noting that the following standards have accordingly been framed in co-operation with

tien ja Yhdistyneiden Kansakuntien Elintarvike- ja maatalousjärjestön kanssa, ja että kaksinkertaisen työn välttämiseksi ja asianmukaisen koordinaation varmistamiseksi tätä yhteistyötä tullaan jatkamaan k.o. normien soveltamista edistettäessä ja varmistettaessa,

todeten erityisesti, että kaikki raportit, joita jäsenvaltiot esittävät Kansainvälisen työjärjestön perussäännön 19 artiklan mukaisesti, tullaan asettamaan Yhdistyneiden Kansakuntien ja Yhdistyneiden Kansakuntien Elintarvike- ja maatalousjärjestön käytettäväksi, jotta nämä voisivat ottaa huomioon nämä raportit omassa maareformia koskevassa työssään ja raporteissa, joita Yhdistyneiden Kansakuntien Talous- ja sosiaalineuvosto saattaa pyytää niiltä maareformin edistymisestä,

hyväksyy tänä 25 päivänä kesäkuuta 1968 seuraavan suosituksen, jonka nimenä on "Vuokratilvilijöiden ja osuuspalkkaisten elin- ja työehtoja koskeva suositus, 1968":

I. Soveltamisala

1. 1) Tätä suositusta sovelletaan maataloustyöntekijöihin,

a) jotka maksavat kiinteän vuokran rahassa, luonnossa, työllä tai kaikki nämä maksutavat sisältävässä muodossa;

b) jotka maksavat vuokran luonnossa sovittuna suuruusena osana tuotosta;

c) jotka saavat palkan osuutena tuotosta, mikäli heihin ei ole sovellettava palkansaajia koskevaa lainsäädäntöä,

silloin kun he viljelivät maata itse tai perheensä avustuksella tai kun he käyttävät ulkopuolista apua maan lainsäädännössä määrätyissä rajoissa.

2) Näitä työntekijöitä kutsutaan seuraavassa "vuokratilvilijöiksi, osuuspalkkaisiksi ja näihin verrattaviin maataloustyöntekijäin ryhmiin kuuluviksi".

2. Tämä suositus ei koske kiinteällä palkalla työskenteleviä työntekijöitä.

3. Tämän suosituksen "maanomistajiin" viitattavia määräyksiä sovelletaan jokaiseen henkilöön, jonka kanssa suosituksen tarkoittama

the United Nations and the Food and Agriculture Organisation of the United Nations and that, with a view to avoiding duplication and to ensuring appropriate co-ordination, there will be continuing co-operation in promoting and securing the application of the standards, and

Noting in particular that any reports submitted by Members in pursuance of article 19 of the Constitution of the International Labour Organisation would be made available to the United Nations and the Food and Agriculture Organisation of the United Nations to enable them to take account of such reports in their own work regarding land reform and for any reports on progress of land reform requested by the Economic and Social Council of the United Nations,

adopts this twenty-fifth day of June of the year one thousand nine hundred and sixty eight the following Recommendation, which may be cited as the Tenants and Share-croppers Recommendation, 1968:

I. Scope

1. 1) This Recommendation applies to agricultural workers —

a) who pay a fixed rent in cash, in kind, in labour, or in a combination of these,

b) who pay rent in kind consisting of an agreed share of the produce,

c) who are remunerated by a share of the produce, in so far as they are not covered by laws or regulations applicable to wage earners,

when they work the land themselves or with the help of their family, or when they engage outside help within limits prescribed by national laws or regulations.

2) These workers are hereinafter referred to as "tenants, share-croppers and similar categories of agricultural workers".

2. This Recommendation does not apply to employment relationships in which work is remunerated by a fixed wage.

3. The provisions of this Recommendation which refer to "landowners" apply to any person with whom a worker covered thereby

työntekijä tekee vuokraviljely-, osuuspalkkaistus- tai siihen verrattavan sopimuksen, olipa tämä henkilö maanomistaja, maanomistajan edustaja tai muu henkilö, jolla on valtuus tehdä tällainen sopimus.

enters into a tenancy, share-cropping or similar arrangement, whether this person is the owner of the land, a representative of the owner of the land or any other person having the authority to enter into the contracts in question.

II. Tavoitteet

4. Sosiaali- ja talouspolitiikan tavoitteena tulee olla vuokraviljelijäin, osuuspalkkaisten ja näihin verrattavien maataloustyöntekijäin ryhmien hyvinvoinnin jatkuva edistäminen ja pysyvän ja varman työpaikan ja toimeentulon turvaaminen heille siinä laajuudessa kuin mahdollista, jolloin on pidettävä silmällä, että on tarpeen soveltaa tarkoituksenmukaisia viljelysmenetelmiä ja käyttää tehokkaasti hyväksi käytettävissä olevia luonnonvaroja ja taloudellisia mahdollisuuksia sekä ottaa huomioon k.o. maan rahoituskyky.

5. Jäsenvaltioiden tulee loukkaamatta maanomistajien olennaisia perusoikeuksia sopivilla toimenpiteillä varmistaa, että vuokraviljelijät, osuuspalkkaiset ja näihin verrattavien maataloustyöntekijäin ryhmät saavat päävastuun viljelmien hoidosta; jäsenvaltioiden tulee antaa heille tätä varten tarpeellista apua ja samalla varmistaa, että taloudellisia mahdollisuuksia ja luonnonvaroja käytetään hyväksi parhaalla mahdollisella tavalla ja että ne säilytetään asianmukaisesti.

6. Sen yleisen periaatteen mukaisesti, että kaikkien maataloustyöntekijäin ryhmien tulisi päästä käsiksi maahan, on ryhdyttävä toimenpiteisiin, milloin se on sopivaa taloudellisen ja sosiaalisen kehityksen kannalta, vuokraviljelijäin, osuuspalkkaisten ja näihin verrattavien maataloustyöntekijäin ryhmien maansaannin helpottamiseksi.

7. On edistettävä ja helpotettava vuokraviljelijöiden, osuuspalkkaisten ja näihin verrattavien maataloustyöntekijäin ryhmien etuja edustavien järjestöjen samoin kuin maanomistajien etuja edustavien järjestöjen perustamista ja kehittämistä vapaaehtoisuuden pohjalta.

8. On tunnustettava, että kaikki tässä suosituksessa edellytetyt toimenpiteet, joiden tarkoituksena on saavuttaa 4—7 kohdissa mainitut tavoitteet, olisivat tehokkaampia, jos ne sisällytettäisiin laajaan kansallista maareformia tarkoittavaan suunnitelmaan.

II. Objectives

4. It should be an objective of social and economic policy to promote a progressive and continuing increase in the well-being of tenants, share-croppers and similar categories of agricultural workers and to assure them the greatest possible degree of stability and security of work and livelihood, account being taken of the need to follow good farming techniques and to make efficient use of natural and economic resources, and regard being had to the financial capacity of the country concerned.

5. Members should, without prejudice to the essential rights of landowners, take appropriate measures so that tenants, share-croppers and similar categories of agricultural workers may themselves have the main responsibility for managing their holding; they should give them necessary assistance to that end while ensuring that the resources are used to the greatest advantage and are properly maintained.

6. In conformity with the general principle that agricultural workers of all categories should have access to land, measures should be taken, where appropriate to economic and social development, to facilitate the access of tenants, share-croppers and similar categories of agricultural workers to land.

7. The establishment and development, on a voluntary basis, of organisations representing the interests of tenants, share-croppers and similar categories of agricultural workers and of organisations representing the interests of landowners should be encouraged and every facility provided to that end.

8. It should be recognised that all the measures provided for in this Recommendation with a view to attaining the objectives set out in paragraphs 4 to 7 would be more effective if they were integrated in a comprehensive national agrarian reform plan.

III. Täytäntöönpanotavat

9. Milloin edellä esitetyn politiikan tavoiteisiin, erityisesti 4 kohdassa mainittuihin, ei voida tyydyttävästi päästä voimassa olevan maanvuokra- tai työlainsäädännön avulla, tätä lainsäädäntöä on muutettava tai on hyväksyttävä erikoislakeja tai -asetuksia sen jälkeen kun on kuultu asianomaisia järjestöjä, tai jos ei sellaisia ole, asianomaisten osapuolten edustajia.

10. On ryhdyttävä toimenpiteisiin ja otettava käytäntöön maan olosuhteisiin soveltuvia menettelytapoja

a) sen varmistamiseksi, että vuokra pidetään tasolla, joka

i) tekee mahdolliseksi vuokralaiselle ihmisarvon mukaisen elintason ylläpitämisen;

ii) antaa molemmille osapuolille oikeuden mukaisen ja kohtuullisen tuoton;

iii) on suotuista viljelysmenetelmien parantamiselle;

b) sen tuoton vähimmäisosuuden määrittämiseksi, jonka 1 kohdan 1 c momentissa tarkoitettut henkilöt ovat oikeutetut saamaan;

c) vuokran määrän sovitteluksi tietyissä olosuhteissa, esim. silloin kun on tapahtunut huomattavia muutoksia tuotossa, hinnoissa ja maan arvossa;

d) vuokranmaksun lykkäämiseksi tai, jos olosuhteet vaativat, vuokran alentamiseksi, kun viljelmällä on sattunut kato tai muu onnettomuus, joka johtuu luonnonvoimista, joita vuokraviljelijä, osuuspalkkainen tai näihin verrattavaan ryhmään kuuluva maataloustyöntekijä ei voinut aavistaa tai estää.

11. On ryhdyttävä sopiviin järjestelyihin sen estämiseksi, etteivät vuokraviljelijät, osuuspalkkaiset ja näihin verrattaviin maataloustyöntekijöihin ryhmiin kuuluvat henkilöt joudu maanomistajien vaatimuksesta suorittamaan näille mitään henkilökohtaisia palveluksia maksua vastaan tai ilmaiseksi. Jokaisen yrityksen tällaisten henkilökohtaisten palvelusten vaatimiseksi tulee johtaa asianomaisen viranomaisen määräämään sopivaan rangaistus- tai muuhun seuraamukseen.

12. Maan olosuhteisiin soveltuvalla asianmukaisella järjestelmällä on

a) varmistettava sellaisten lakien, asetusten, sopimusten tai tapaan perustuvien järjestelyiden täytäntöönpano, jotka edistävät vuokravil-

III. Methods of Implementation

9. Where the foregoing objectives of policy, and in particular those set in Paragraph 4, cannot be adequately attained on the basis of existing tenancy or labour legislation, such legislation should be amended or special laws or regulations should be adopted, after consultation with the organisations concerned or, where they do not exist, with representatives of those concerned.

10. Steps should be taken and procedures appropriate to national conditions established with a view to —

a) ensuring that rent is at a level which —

i) permits a standard of living for the occupant which is compatible with human dignity;

ii) gives each of the parties concerned a just and equitable return;

iii) promotes progressive husbandry;

b) determining the minimum share of the produce to which the persons referred to in Paragraph 1, subparagraph 1) c), are entitled;

c) making rent adjustments in certain circumstances such as substantial changes in yield, prices and value of land;

d) postponing the payment of rent and, where circumstances so require, reducing it in case of crop failure or other disasters affecting the holding, due to natural causes which the tenant, share-cropper or agricultural worker in a similar category could not foresee or control.

11. Appropriate provision should be made for the protection of tenants, share-croppers and similar categories of agricultural workers against the imposition on them by landowners of the obligation to perform personal services in any form, paid or unpaid, and any attempts at such imposition should be subject to an appropriate penalty determined by the competent authority.

12. There should be appropriate machinery suited to national conditions for —

a) the enforcement of laws, regulations, contracts and customary arrangements which promote the well-being, encourage the spirit of

jelijöiden, osuuspalkkaisten ja näihin verrattaviin maataloustyöntekijäin ryhmiin kuuluvien hyvinvointia, lisäävät heidän yrityshaluaan ja antavat heille turvan;

b) tehtävä mahdolliseksi maanomistajien ja toisaalta vuokraviljelijöiden, osuuspalkkaisten ja näihin verrattaviin maataloustyöntekijäin ryhmiin kuuluvien henkilöiden välillä syntyvien riitojen nopea selvittäminen mahdollisimman pienin kustannuksin.

13. Vuokraviljelijöiden, osuuspalkkaisten ja muiden näihin verrattavien maataloustyöntekijäin ryhmien etuja edustavien järjestöjen tai maanomistajien etuja edustavien järjestöjen tai, ellei tällaisia järjestöjä ole, asianomaisten osapuolten edustajien tulee osallistua 10 ja 12 kohdissa mainittujen menettelyn ja järjestelmän soveltamiseen samoin kuin 14 kohdan 1 a momentissa ja 15 kohdassa mainittujen sopimusten tutkimiseen.

14. 1) Sopimusten, joissa määritellään toisaalta maanomistajien ja toisaalta vuokraviljelijöiden, osuuspalkkaisten ja näihin verrattavien maataloustyöntekijäin ryhmiin kuuluvien henkilöiden väliset suhteet, tulee

a) mieluummin olla kirjallisesti laaditut tai asianomaisen viranomaisen vahvistaman mallisopimuksen mukaiset;

b) olla solmitut määrätyn muodon mukaisesti ja jotta varmistettaisiin, että vuokraviljelijä, osuuspalkkainen tai näihin verrattavaan ryhmään kuuluva maataloustyöntekijä on täysin ymmärtänyt sopimuksesta johtuvat oikeudet ja velvoitukset, ne on tehtävä olosuhteissa, jotka takaavat riittävän valvonnan asianomaisen viranomaisen taholta;

c) olla kestoajaltaan riittävän pitkät ja sisältää sellainen määräys sopimuksen automaattisesta uusiutumisesta, että ne antavat varmuuden viljelmän hallinnasta ja rohkaisevat käyttämään hyviä viljelysmenetelmiä.

2) Maanomistajia on kiellettävä vaatimasta toiselta sopimuspuolelta erityisiä maksuja tai lahjoja tai muita suorituksia sopimuksen tekemisestä tai uusimisesta. Jokaisen tällaisen vaatimuksen yrityksen tulee johtaa asianomaisen viranomaisen määräämään sopivaan rangaistustai muuhun seuraamukseen.

15. 1) Sopimukseen tulee sisältyä kaikki tiedot, jotka asiaa koskevan lainsäädännön lisäksi saattavat olla tarpeelliset sopimuspuolten oikeuksien ja velvollisuuksien määrittelemiseksi.

initiative and ensure the protection of tenants, share-croppers and similar categories of agricultural workers;

b) the speedy settlement, with minimum expense, of disputes between landowners, on the one hand, and tenants, share-croppers and similar categories of agricultural workers, on the other.

13. Organisations representing the interests of tenants, share-croppers and similar categories of agricultural workers and organisations representing the interests of landowners or, where they do not exist, representatives of those concerned should be associated with the working of the procedures and machinery referred to in Paragraphs 10 and 12 and with the consideration of contracts referred to in Paragraph 14, subparagraph 1) a), and Paragraph 15.

14. 1) Contracts governing the relationship between landowners, on the one hand, and tenants, share-croppers and similar categories of agricultural workers, on the other —

a) should preferably be in writing or should conform to a model contract established by the competent authority;

b) should be agreed to in a prescribed manner and, in order to ensure that the tenant, share-cropper or agricultural worker in a similar category has fully understood the terms of the contract, under conditions which ensure adequate supervision by the competent authority;

c) should be of such duration, with such provision for automatic renewals, as to provide security of tenure and to encourage good agricultural practices.

2) The requirement by the landowner of any special fees or gifts, or of any other contribution, for the granting or the renewal of the contract should be prohibited and any attempt at such requirement should be subject to an appropriate penalty determined by the competent authority.

15. 1) Every contract should contain all such particulars as may be necessary in conjunction with relevant laws or regulations to define the rights and obligations of the parties.

2) Sopimukseen tulee joka tapauksessa sisältyä seuraavat tiedot:

a) sopimuspuolten nimet ja muut heidän henkilöllisyytensä toteamiseksi tarpeelliset tiedot;

b) viljelmän kuvaus ja sitä koskeva inventaario;

c) viljelmästä maksettava vuokra tai viljelmän haltijalle hänen työstään maksettava korvaus sekä maksutapa kummassakin tapauksessa.

3) Sopimuksen tulee, mikäli asiasta ei ole riittäviä määräyksiä kansallisessa lainsäädännössä, sisältää myös seuraavat tiedot:

a) sopimuksen voimassaoloaika ja voimassaoloajan laskutapa;

b) sopimuksen uusimista ja päättymistä ja, jos on asianmukaista, sopimuksen siirtoa ja alisopimuksen tekemisoikeutta koskevat määräykset;

c) niiden korjaustöiden määrittäminen, joista kumpikin sopimuspuoli vastaa;

d) sopimuspuolten oikeudet ja velvollisuudet tuotantokustannusten ja tilan tuoton sekä tuoton käytön osalta;

e) oikeus korvaukseen 17 kohdassa tarkoitetuista parannuksista, joita viljelmän haltija on tehnyt sopimuksen voimassaoloaikana;

f) oikeus korvaukseen 16 kohdan 4 momentissa tarkoitettusta häiriöstä, joka aiheutuu, jos maanomistaja purkaa sopimuksen ennen sen voimassaoloajan päättymistä;

g) sopimuspuolten oikeudet ja velvollisuudet rakennuksiin ja laitteisiin kohdistuvien vahinkojen osalta;

h) erimielisyyksien selvitystavat;

i) määräykset, joita on sovellettava viljelmän haltijan kuolemantapauksessa;

j) määräykset, joiden tarkoituksena on suojella osapuolten oikeuksia tilalla esiintyvien mineraali- ja vesivarojen ja muiden luonnonvarojen osalta.

4) Milloin sopivaksi katsotaan, tulee sopimuksen sisältää myös seuraavat tiedot:

a) viljelysmenetelmät, joita on käytettävä viljelmän pitämiseksi asianmukaisessa kunnossa ja sen luonnonvarojen säilyttämiseksi;

2) The particulars to be contained in the contract should in all cases include the following:

a) the names of the contracting parties and any other particulars necessary for their identification;

b) the description of the holding together with an inventory;

c) the rent to be paid for the holding or the remuneration due for the labour of the occupant and the form of payment in either case.

3) The particulars to be contained in the contract should also include the following, to the extent that they are not sufficiently provided for in national laws or regulations:

a) the duration of the contract and the method of calculating this duration;

b) provisions concerning the renewal and the termination of the contract and, as appropriate, the assignment of the contract, and subcontracts;

c) determination of the types of repairs for which each of the parties concerned would be responsible;

d) the respective rights and obligations of the parties concerning the costs of production and the produce of the holding and its disposal;

e) the right to compensation for improvements made by the occupant during the currency of the contract, as envisaged in Paragraph 17;

f) the right to compensation for disturbance in the case of termination of the contract by the landowner before its expiry, as envisaged in Paragraph 16, subparagraph 4;

g) the respective rights and obligations of the parties concerning damage to buildings and equipment;

h) procedures for settlement of disputes;

i) provision concerning the case of the death of the occupant;

j) provision to protect the respective rights of the parties relating to minerals, water and other resources connected with the holding.

4) Where appropriate, contracts should also contain the following particulars:

a) the methods of husbandry to be used to ensure the proper maintenance of the holding and its resources;

b) maanomistajan suoritettavat toimenpiteet, kuten asunnon ja muiden mukavuuksien järjestäminen;

c) maanviljelykseen liittyvien ja muiden vaa-rojen varalta otettavat vakuutukset ja niistä johtuvien vakuutusmaksujen jakaantuminen.

16. 1) Maanomistajan oikeus sopimuksen purkamiseen asiaankuuluvaa irtisanomisaikaa noudattaen ennen sopimuksen päättymispäivää on rajoitettava koskemaan lainsäädännössä määrättyjä tapauksia, esim. viljelmän haltijan huonoa viljelmänhoitoa tai viljelmän ottamista takaisin sen omistajan hallintaan asianomaisen viranomaisen oikeutettuna pitämää tarkoitusta varten.

2) Mikäli sopimus näin puretaan, on vuokra-tilijöille, osuuspalkkaisille ja näihin verrattaviin maataloustyöntekijäin ryhmiin kuuluville annettava heidän valintansa mukaan riittävästi aikaa satonsa korjaamiseen tai maksettava heille siitä riittävä korvaus.

3) Vuokratilijöille, osuuspalkkaisille ja näihin verrattaviin maataloustyöntekijäin ryhmiin kuuluville on annettava hyvissä ajoin kirjallinen ilmoitus, jos maanomistaja myy heidän hallinnassaan olevan viljelmän. Mikäli he ovat viljelleet sitä tyydyttävästi määrävuosien ajan, heillä tulee olla etuosto-oikeus viljelmään nähdessä.

4) Vuokratilijöiden, osuuspalkkaisten ja näihin verrattaviin maataloustyöntekijäin ryhmiin kuuluvien tulee olla oikeutetut saamaan korvausta hallinnan häiriintymisestä, milloin maanomistaja purkaa sopimuksen muista syistä kuin sovitujen velvollisuuksien laiminlyömisestä.

17. Vuokratilijöillä, osuuspalkkaisilla ja muilla näihin verrattaviin maataloustyöntekijäin ryhmiin kuuluvilla tulee olla oikeus tehdä hallussaan olevalla viljelmällä tarpeelliseksi katsottavia parannuksia ja heidän tulee olla oikeutetut, jos he ovat saaneet maanomistajan tai asianomaisen viranomaisen ennakkosuostumuksen tällaisten parannusten tekoon tai jos laissa annetaan lupa niiden tekoon, luovuttaessaan viljelmän vaatimaan korvausta sanottujen parannusten käyttämättä jääneestä lisäarvosta.

18. Milloin on tavanmukaista tai välttämätöntä, että vuokratilijat, osuuspalkkaiset ja näihin verrattaviin maataloustyöntekijäin ryhmiin kuuluvat henkilöt asuvat viljelmällä, on suositeltava, että maanomistajat hankkivat

b) the facilities to be provided by the landowner, such as housing and other amenities;

c) the insurance to be carried against agricultural and other risks, and responsibility for the cost of such insurance.

16. 1) The right of the landowner to terminate the contract before its expiry, after giving due notice, should be limited to cases prescribed by laws or regulations, such as bad husbandry on the part of the occupant or resumption of the occupancy of the holding for justifiable purposes determined by the competent authority.

2) Where a contract is so terminated, tenants, share-croppers and similar categories of agricultural workers should be given sufficient time to gather in their crops or be adequately compensated therefor, at their option.

3) Tenants, share-croppers and similar categories of agricultural workers should be given notice in writing, sufficiently in advance, in the case of sale by the landowner; where they have satisfactorily cultivated the holding which they occupy for a prescribed number of years, they should have the right of pre-emption over that holding.

4) Tenants, share-croppers and similar categories of agricultural workers should be entitled to compensation for disturbance in the case of termination of the contract by the landowner before its expiry for reasons other than failure to meet agreed commitments.

17. Tenants, share-croppers and similar categories of agricultural workers should have the right to make such improvements as may be necessary on the holding which they occupy, and should, if they obtain the prior approval of the landowner or of the competent authority to make such improvements, or in cases where these are authorised by law, be entitled to compensation for the unexhausted added value of such improvements on giving up the holding.

18. Where it is customary or necessary for the tenants, share-croppers and similar categories of agricultural workers to live on the holding, landowners should be encouraged to provide them with adequate housing con-

heille asianmukaiset asunnot, joiden tulee olla ihmisarvon vaatimusten mukaiset esimerkiksi lounnonvoimilta suojautumisen, juomaveden saannin, saniteettilaitteiden ja eläinten suojien erillisyyden osalta. Asianomaisen viranomaisen tulee ryhtyä tarkoituksenmukaisiin ja käytännössä toteutettavissa oleviin toimenpiteisiin maanomistajien auttamiseksi suoriutumaan tähän asiaan liittyvistä velvollisuuksista.

19. Milloin on mahdollista ja mikäli ei jo sopimuksen luonteesta seuraa, on vuokraviljelijöiden, osuuspalkkaisten ja näihin verrattaviin maataloustyöntekijäin ryhmiin kuuluvien henkilöiden sallittava käyttää jotakin maapalstaa elintarvikkeiden tuottamiseen itselleen ja perheelleen.

20. Julkisen rekisteröintijärjestelmän puitteissa on ryhdyttävä sopiviin toimenpiteisiin vuokraviljelijöiden, osuuspalkkaisten ja näihin verrattaviin maataloustyöntekijäin ryhmiin kuuluvien henkilöiden oikeuksien asianmukaiseksi, maksutta tapahtuvaksi kirjaamiseksi ja merkintöjen pitämiseksi ajan tasalla.

IV. Täydentävät toimenpiteet

21. Milloin on sopivaa, tulee asianomaisten viranomaisten mikäli mahdollista yhteistyössä asianomaisten järjestöjen kanssa rohkaista ja opastaa vuokraviljelijöitä, osuuspalkkaisia ja näihin verrattaviin maataloustyöntekijöiden ryhmiin kuuluvia perustamaan osuustoiminnallisia yrityksiä, esim. maataloustuotteiden tuotanto- ja jalostusosuuskuntia, luotto-osuuskuntia, markkinointiosuuskuntia ja hankintaosuuskuntia, sekä kehittämään jo aikaisemmin perustettuja vastaavanlaisia osuuskuntia.

22. 1) Huomioon ottaen käytettävissä olevat kansalliset varat ja maassa vallitsevat olosuhteet on ryhdyttävä toimenpiteisiin riittävien halpakorkoisten luottojen myöntämiseksi joko rahassa tai luonnossa vuokraviljelijöille, osuuspalkkaisille ja näihin verrattaviin maataloustyöntekijäin ryhmiin kuuluville erityisesti silmällä pitäen

a) tuotanto- ja kulutustason nousun edistämistä;

b) maansaannin helpottamista;

c) maareformin ja asutussuunnitelmien tehokkuuden lisäämistä.

2) Mikäli mahdollista, tällaisen luoton antamisen tulee tapahtua hyväksytyn ja valvotun

forming to standards compatible with human dignity with respect to such matters as protection against natural elements, provision of drinking-water, sanitary installations and separate accommodation for animals. The competent authority should take such measures as may be appropriate and practicable to assist the landowners in this responsibility.

19. Where appropriate, and in so far as this is not inherent in the nature of the contractual arrangement, tenants, share-croppers and similar categories of agricultural workers should be authorised to use some land for producing food for themselves and their families.

20. Appropriate steps should be taken within the framework of systems of public registration properly to record the rights of tenants, share-croppers and similar categories of agricultural workers, free of charge, and to maintain relevant entries up to date.

IV Complementary Measures

21. Where appropriate, the competent authorities, in collaboration in so far as possible with the organisations concerned, should encourage, and give instruction in, the organisation by tenants, share-croppers and similar categories of agricultural workers of co-operative institutions, such as production co-operatives, co-operatives for the processing of agricultural produce, credit co-operatives, marketing co-operatives and purchasing co-operatives, and the strengthening of such institutions where they already exist.

22. 1) Measures should be taken in the light of available national resources and conditions prevailing in the country to make adequate low-cost credit in cash and kind available to tenants, share-croppers and similar categories of agricultural workers so as, in particular, to—

a) contribute to raising levels of production and consumption;

b) promote access to land;

c) increase the effectiveness of agrarian reform and of land settlement projects.

2) So far as practicable, the provision of such credit should be associated with approved

maatilatalouden kehittämistä ja johtoa koskevan ohjelman puitteissa.

3) Maan olosuhteet huomioon ottaen on kiinnitettävä erityistä huomiota seuraaviin järjestelmiin, jotka koskevat

- a) halpakorkoisia osuustoiminnallisia luottoja;
- b) valvottuja luottoja;
- c) halpakorkoisia pankkiluottoja;
- d) korottomia valtion lainoja.

4) Vuokraviljelijöiltä, osuuspalkkaisilta tai näihin verrattaviin maataloustyöntekijäin ryhmiin kuuluvilta henkilöiltä ei ole vaadittava maanomistajan suostumusta viljelmän parantamiseen tarkoitetun luoton saamiseksi.

23. 1) Asianomaisten viranomaisten ja elinten tulee ryhtyä sopiviin toimenpiteisiin sen varmistamiseksi, että yleisopetus sekä maatalousopetus- ja maatalouden ammattikoulutusohjelmat ovat vuokraviljelijöiden, osuuspalkkaisten ja näihin verrattaviin maataloustyöntekijäin ryhmiin kuuluvien henkilöiden ja heidän perheenjäsentensä käytettävissä tehokkaasti.

2) Milloin maareformi tai asutussuunnitelma sulkee piiriinsä tällaiset henkilöt, on kehitettävä erityinen opetus- ja koulutusohjelma, jotta he voisivat saada täyden hyödyn sellaisesta reformista tai suunnitelmasta.

3) Asianomaisten maatalousjärjestöjen edustajat on saatava yhteistyöhön niiden hallituksen elinten kanssa, jotka vastaavat tämän kohdan määräysten soveltamisesta.

24. Asianomaisten viranomaisten on kiinnitettävä erityistä huomiota maaseudun työllisyyden edistämistä tarkoittaviin yhtenäistettyihin ohjelmiin ja sitä varten

a) annettava vuokraviljelijöille, osuuspalkkaisille ja näihin verrattaviin maataloustyöntekijäin ryhmiin kuuluville henkilöille sekä heidän perheilleen tilaisuus käyttää täysin hyväksi työkykyään;

b) hankittava pysyviä työpaikkoja maatalouden ulkopuolelta niille, jotka eivät voi saada työtä maatalouden piiristä.

25. Asianomaisten viranomaisten tulee huolehtia siitä, että vuokraviljelijät, osuuspalkkaiset ja näihin verrattaviin maataloustyöntekijäin ryhmiin kuuluvat henkilöt

a) kuuluvat mikäli mahdollista asianmukaisen ja riittävän sosiaaliturvajärjestelmän piiriin; ja

and supervised farm development and management schemes.

3) Special consideration should be given in the light of national conditions to systems of—

- a) low-cost co-operative credit;
- b) supervised credit;
- c) low-cost bank credit;
- d) interest-free government loans.

4) Tenants, share-croppers and similar categories of agricultural workers should not be required to obtain the authorisation of landowners to obtain credit to be used for improving their holding.

23. 1) The competent authorities and bodies should take appropriate measures to ensure that general education as well as programmes of agricultural education and vocational training in agriculture are effectively available to tenants, share-croppers and similar categories of agricultural workers and their dependants.

2) Where such persons are covered by agrarian reform or land settlement projects, special programmes of education and training should be developed to enable them to benefit fully therefrom.

3) Representatives of agricultural organisations concerned should be associated with the work of governmental bodies responsible for the application of the provisions of this Paragraph.

24. Particular attention should be paid by the competent authorities to integrated programmes for rural employment promotion so as to—

a) give tenants, share-croppers and similar categories of agricultural workers, as well as their families, every opportunity of making fuller use of their capacity for work;

b) provide permanent non-agricultural employment for those unable to obtain employment in agriculture.

25. The competent authorities should ensure that tenants, share-croppers and similar categories of agricultural workers—

a) are covered in so far as practicable by appropriate and adequate social security schemes; and

b) pääsevät osallisiksi maaseudun kehittämishojelmista, jotka koskevat esim. opetusta, terveydenhuoltoa, asunto-oloja ja sosiaalisia palveluksia, sivistys- ja virkistystoiminta mukaan luettuna, ja erityisesti yhdyskuntakehitystä tarkoittavista ohjelmista.

26. 1) Vuokraviljelijät, osuuspalkkaiset ja näihin verrattaviin maataloustyöntekijäin ryhmään kuuluvat henkilöt on turvattava siinä laajuudessa kuin se on käytännössä mahdollista sitä vaaraa vastaan, että he menettävät tulojansa luonnononnettomuuden, kuten kuivuuden, tulvien, raesateiden, tulipalon tai eläin- ja kasvi-tautien seurauksena.

2) Mikäli on sopivaa ja mahdollista, tulee asianomaisten viranomaisten, ottaen huomioon maan tilanteen, ottaa käyttöön tai tukea sellaisia vakuutusjärjestelmiä, jotka antavat näille työntekijöille turvan mainittujen vaarojen varalta, sekä osallistua huomattavalla tavalla sellaisten järjestelmien rahoittamiseen.

b) benefit from programmes for rural development concerned with matters such as education, public health, housing and social services, including cultural and recreational activities, and, in particular, from the extension of community development programmes to them.

26. 1) Tenants, share-croppers and similar categories of agricultural workers should be protected as far as possible and practicable against risks of loss in income resulting from natural calamities such as drought, floods, hail, fire and animal and plant diseases.

2) Where appropriate and practicable, the competent authorities, after taking into account the situation in the country, should introduce or encourage insurance schemes to cover these workers against such risks and play a prominent role in financing them.